

KURSY INTERNETOWE Z OPERONEM

JAK POMÓC DZIECKU W NAUCE CZYTANIA I PISANIA – kurs dla rodziców uczniów klas I–III

MODUŁ 2.

Jak skutecznie pracować z dzieckiem w domu

AUTORKA: MAŁGORZATA ROŻYŃSKA

Zabawy i ćwiczenia pomocne w zapamiętywaniu wyrazów z trudnością ortograficzną

CZY CHCESZ SKUTECZNIE ZAPAMIĘTYWAĆ WYRAZY Z TRUDNOŚCIĄ ORTOGRAFICZNĄ?

Zachęcam Cię do zapamiętywania wyrazów z trudnościami ortograficznymi za pomocą wszystkich zmysłów, to jest: **wzroku, słuchu, dotyku, smaku i węchu**. A jeśli do tego dołączysz **ruch i wyobraźnię** – to okaże się, że zapamiętasz je jeszcze szybciej! A co najważniejsze, będziesz je pamiętać bardzo długo! Sprawdzonej metodą na zapamiętanie trudnych wyrazów jest zapisywanie ich i ilustrowanie w **słowniczku ortograficznym** lub na **ortograficznym plakacie**. Ćwiczenia wykonuj z rodzicem, jedno każdego dnia tygodnia. Wkrótce przekonasz się, że pisanie wyrazów z trudnościami ortograficznymi staje się dużo łatwiejszą czynnością.

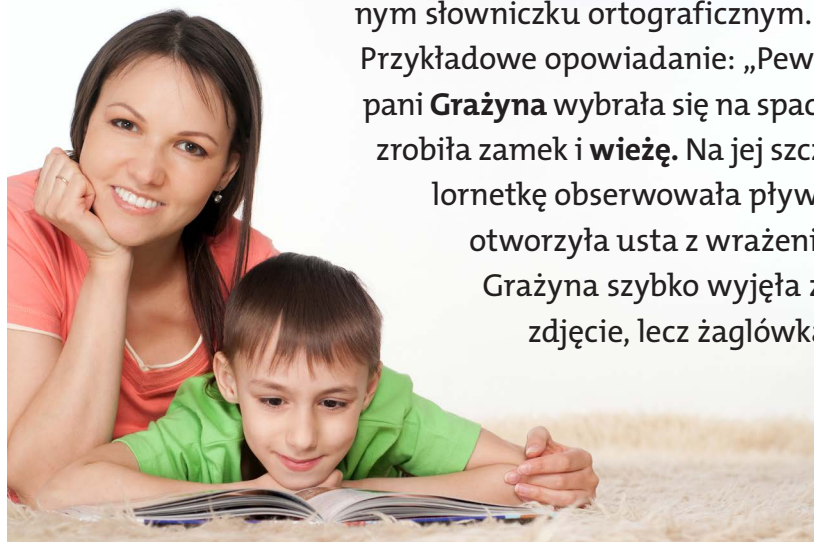
OPOWIADANIA Z ZACZAROWANYMI WYRAZAMI

wersja 1:

Wymyślamy kilka wyrazów z trudnością ortograficzną i zapisujemy je na osobnych kartkach lub z zestawu **Karty ortomagiczne** losujemy kilka kart (na przykład wyrazy z „ż”: mżawka, żyrafa, żagiel, żarówka, wieża, plaża).

Dziecko kładzie się wygodnie na dywanie z zamkniętymi oczami. Wyobraża sobie historię opowiedaną przez rodzica (z użyciem wylosowanych wyrazów). Po wysłuchaniu treści, dziecko powtarza zapamiętane opowiadanie, układając w odpowiedniej kolejności karty. Następnie wykonuje rysunek do opowiadania, a na koniec zapisuje wyrazy w zeszytach w takiej kolejności, w jakiej wystąpiły w opowiadaniu. Wyrazy powinny być zapisane i zilustrowane w specjalnym słowniczku ortograficznym.

Przykładowe opowiadanie: „Pewnego dnia od rana padała **mżawka**, ale pani **Grażyna** wybrała się na spacer na **plażę**. Najpierw z mokrego piachu zrobiła zamek i **wieżę**. Na jej szczycie umieściła **żarówkę**. A potem przez lornetkę obserwowała pływające **żaglówki**. W pewnym momencie otworzyła usta z wrażenia, bo pod **żagle**m siedziała **żyrafa**! Pani Grażyna szybko wyjęła z plecaka aparat, by zrobić pamiątkowe zdjęcie, lecz żaglówka odplynęła w siną dal...”

wersja 2:

Wymyślamy kilka wyrazów z trudnością ortograficzną i zapisujemy je na osobnych kartkach lub z zestawu **Karty ortomagiczne** losujemy kilka kart (na przykład wyrazy z „ó” niewymienim: córka, król, góra, źródło, różdżka, wróżka, róża).

Dziecko i rodzic na zmianę układają zdania z użyciem wyrazów zapisanych na zgromadzonych kartkach, tworząc jedno opowiadanie. Po ułożeniu całego opowiadania dziecko powtarza je z pamięci, wskazując karty z trudnością ortograficzną. Następnie rysuje skojarzenia wywołane wysłuchanym opowiadaniem. Na koniec zapisuje wyrazy w takiej kolejności, w jakiej wystąpiły w opowiadaniu. Wyrazy powinny być zapisane i zilustrowane w specjalnym słowniczku ortograficznym.

Dziecko i rodzic na zmianę układają zdania z użyciem wyrazów zapisanych na zgromadzonych kartkach, tworząc jedno opowiadanie. Po ułożeniu całego opowiadania dziecko powtarza je z pamięci, wskazując karty z trudnością ortograficzną. Następnie rysuje skojarzenia wywołane wysłuchanym opowiadaniem. Na koniec zapisuje wyrazy w takiej kolejności, w jakiej wystąpiły w opowiadaniu. Wyrazy powinny być zapisane i zilustrowane w specjalnym słowniczku ortograficznym.

WYRAZ NA PLECACH

wersja 1:

Dziecko siada w siadzie skrzyżnym, pochyla lekko głowę i rozluźnia się – nadstawia plecy. Rodzic siada za dzieckiem i pisze na jego plecach litery, które tworzą wyraz. Dziecko musi powiedzieć, jaki wyraz został napisany na jego plecach oraz jaka wystąpiła w nim trudność ortograficzna, potem następuje zmiana. Uwaga: dziecko może pisać wyrazy, patrząc na wzór (na przykład wyrazy zapisane na paskach z zestawu *Karty ortomagiczne*).

wersja 2:

Dziecko i rodzic siedzą na podłodze. Dziecko pisze palcem na plecach rodzica bardzo powoli litery składające się na wyraz np. „hak”. Rodzic głośno wypowiada kolejną literę, którą poczuł na swoich plecach i zapisuje ją na kartce, którą ma przed sobą. Na koniec odczytuje powstały wyraz. Potem następuje zmiana. Należy umówić się na sposób pisania liter – drukowane lub pisane.

MOJA GŁÓWKA ZAPAMIĘTA TRUDNE SŁÓWKA

Dziecko i rodzic wspólnie wybierają kilka wyrazów z listy wyrazów przeznaczonych do zapamiętania (na przykład: rzodkiewka, herbatnik, żołądź). Wyrazy te będą utrwalane (zapamiętywane) przez dziecko wielozmysłowo oraz za pomocą ruchu.

rzodkiewka:

Dziecko trzyma w ręku rzodkiewkę i wymienia jej cechy: różowo-biała, okrągła, twarda, gładka itp. Rodzic pomaga pokroić rzodkiewkę w plasterki. Dziecko węża ją i smakuje. Z plasterków układa na stole lub kartce literę „rz”. Rodzic komentuje: *W wyrazie „rzodkiewka” piszemy „rz”! Napisz tę literę, wodząc palcem po ułożonym wzorze. Napisz wyraz „rzodkiewka” palcem w powietrzu i na stole, potem napisz ten wyraz w zeszytcie (lub słowniczku ortograficznym). Zamiast „rz” możesz narysować rzodkiewkę. To taki żart graficzny, który pomoże Ci zapamiętać pisownię tego wyrazu.*

herbatnik:

Dziecko trzyma w ręku herbatnik, węża go i smakuje, a następnie wymienia jego cechy: mały, słodki, chrupiący itp. Rodzic zachęca dziecko do ułożenia na stole lub kartce litery „h”. Rodzic komentuje: *W wyrazie „herbatnik” piszemy „h”! Napisz tę literę, wodząc palcem po ułożonym wzorze. Napisz wyraz „herbatnik” palcem w powietrzu i na stole, potem napisz ten wyraz w zeszytcie (lub słowniczku ortograficznym). Zamiast „h” możesz narysować herbatnik. To taki żart graficzny, który pomoże Ci zapamiętać pisownię tego wyrazu.*

żołędzie:

Dziecko i rodzic zbierają żołędzie podczas spaceru w parku. Następnie dziecko wymienia ich cechy: zielone, twarde, gładkie, błyszczące itp. Rodzic pomaga dziecku wykleić plasteliną na kartce z bloku kształt litery „ż”, aby była wyczuwalna pod palcem. Na literze z plasteliny dziecko wciska (przykleja) żołędzie. Kartkę z literą wiesz na tablicy przy biurku. Każdego dnia przez tydzień dziecko podchodzi do kartki i wodząc palcem po literze, wymawia głośno: „ż – żołędzie”. Za każdym razem może naśladować głos jakiejś postaci z bajki.

ORTOGRAFICZNE ZAGADKI

Rodzik wybiera wyraz „OGÓREK” (nie podaje nazwy dziecku). Dziecko zadaje rodzicowi pytania. Rodzik może odpowiedzieć na nie tylko TAK lub NIE. Przykład:

Dz: Czy to jest warzywo? – R: TAK.

Dz: Czy jest czerwonego koloru? – R: NIE.

Dz: Czy jest zielonego koloru? – R: TAK.

Dz: Czy ma podłużny kształt? – R: TAK.

Dz: Czy przypomina literę „ó”? – R: TAK.

Dz: To jest ogórek? – R: TAK!

8 Wykonaj polecenia.

- Czytając komiks, przypomnij sobie regułę ortograficzną dotyczącą pisowni wyrazów z utratą dźwięczności na końcu. Powtórz ją własnymi słowami lub odegraj scenkę.

Chciałbym napisać wyraz **kod**, ale nie mam pewności, czy na końcu wyrazu powinienem napisać literę **d** czy **t**.

Jeżeli nie wiesz, którą z tych liter zapisać na końcu wyrazu, zmień formę wyrazu, aby uzasadnić jego pisownię. Na przykład: **kot – koty**.

Ale ja nie chcę napisać wyrazu **kot**. Chodzi mi o **kod** pocztowy!

A! **Kod** w innej formie to **kody**.

Już wiem! Muszę na końcu wyrazu napisać **d**.

Oczywiście, napisz **kod**, bo inaczej list otrzyma jakiś **kot**!

ZAPAMIĘTAJ! Jeżeli nie wiesz, jaką literę zapisać na końcu wyrazu, odmień ten wyraz, a wyjaśni się jego pisownia. Na przykład piszemy: **ślad** bo **ślady**, **staw** bo **stawy**.

- Bratek wymyślił roboty do produkcji wyrazów. Niestety roboty się zacinają. Zapisz w linaturze wyrazy, które miały wyprodukować roboty, i uzasadnij ich pisownię.

ló d _____ bo _____

śnie g _____ bo _____

mró z _____ bo _____

22

ODGRYWANIE SCENEK Z REGUŁĄ ORTOGRAFICZNĄ

Dziecko i rodzic wybierają komiks (na przykład z zeszytu ćwiczeń ORTOGRAFFITI z Bratkiem dla kl. 2 lub kl. 3). Czytają komiks, przydzielają sobie role i odgrywają scenki.

GRY DYDAKTYCZNE

Polecam wykorzystanie następujących gier:

- **Karty ortomagiczne** (M. Bogdanowicz, M. Rożyńska) są pomocą dydaktyczną ułatwiającą zapamiętywanie pisowni wyrazów z „ó–u”, „rz–ż”, „ch–h”. Panująca podczas gry przyjazna atmosfera sprzyja zapamiętaniu poprawnej formy ortograficznej. Wskazane jest jednocześnie utrwalanie ćwiczo-nych wyrazów przez ich częste pisanie odręczne (zestaw zawiera tabliczki z wzorem wyrazu do pisania po śladzie).

OPERON
Edukacja jest podróżą

- **Gry ortomagiczne** (M. Bogdanowicz, M. Rożyńska) to zestaw pięciu edukacyjnych gier komputerowych ułatwiających naukę ortografii.
- **Karty Ortobratki** (M. Rożyńska, I. Mańkowska) z programu ORTOGRAFFITI z Bratkiem to dwie talie kart z parami obrazków ilustrujących wyraz z trudnością i jego odmianę, którymi można zagrać w „Piotrusia” lub memo.

